

CONTACT

Nieuwsblad van de Oecumenische Vereniging
de Zendingkerk te Ermelo

74e jaargang nr. 7

25 september – 6 november 2020

Iedere roos

*Iedere roos is een eiland
Van de beloofde Vrede
De tijdloze vrede.*

*In iedere roos woont
een saffieren vogel
'Zwaarden omsmeden' heet hij.*

*En het lijkt
Zo nabij
het licht van de roos,
Zo nabij
Haar geur,
Zo nabij
De stilte van het blad,
Zo nabij
Dat eiland -
Pak toch een boot
En splijt de zee van vuur.*

Tekst: Zelda, Israëlish dichteres, 1914-1984
Vertaling: Albert Ringer
Overgenomen uit: OP WEG, uitgave van de
dienstenorganisatie van de PKN

De chauffeur was de kardinaal

Heb ik toch ook nog een anekdote te vertellen over de onlangs overleden kardinaal Simonis. De ene en enige ontmoeting met hem heb ik aan een stel Hongaren te danken. Leve de oecumene! Zij behoorden bij een oecumenische groep uit Gödöllö (noordoostelijk van Boedapest) waar we toen vanuit Wageningen contact mee hadden. Dit contact ontstond vlak voor de val van de muur en bestaat nog steeds. Het is via het netwerk van het Interkerkelijk Vredesberaad tot stand gekomen om iets van vrede te betekenen tussen Oost en West. In een van de weekenden van uitwisseling was de groep met een jonge rooms-katholieke priester onze gast. We gingen met hen naar de Johannes de Doper Kerk van de parochie voor een mis op zaterdagmiddag.

Opeens kwam een mooie zwarte Saab met een soepele bocht het voorplein opgereden. We keken goed, ja het was de aartsbisschop van Utrecht zelve, Zijne Excellentie de kardinaal van Nederland. In een tijd van groot priestertekort, waarmee ook de parochie in Wageningen te kampen had, droeg de bisschop zo nu en dan de mis op, zodat de gelovigen toch weer eens voluit lichaam en bloed des Heren tot zich konden nemen. Voor de katholieken onder de Hongaren en vooral voor de jonge priester Levente was dit een ontmoeting om nooit meer te vergeten. Zo dichtbij hadden ze nog nooit een kardinaal meegemaakt. En dan was deze heel aardig en toegankelijk. En dat hij zonder chauffeur aankwam, kon er al helemaal niet bij hen in. Zo gewoontjes. Hij was bijna een heiligschenner dat hij als Hoogeerwaarde zo maar met die Saab het pleintje opdraaide. Hij had er zelf vast geen last van. Hij deed waarvoor hij gekomen was, de mis opdragen. Bij al het conservatisme en de soms ongelukkige uitspraken die zijn episcopaat kenmerkten, zij zijn nagedachtenis tot zegen.

Voorzienigheid

U denkt nu vast, hoe komt hij bij deze titel? Het is gauw verklaard. In het Hebreeuws is het woord voor voorzienigheid 'Moria'. Weet u nog, dat verhaal van de berg waar ene Abraham naar toe werd gestuurd met de opdracht om zijn zoon voor de Almachtige te slachten? Wat in ons mensen toch zit om zo ver te gaan om de eigen kinderen af te (laten) slachten voor een God waarvan men zich afhankelijk waant. Griekse en ook Bijbelse verhalen vertellen van het offer van een kind als inlossing van een gelofte bij een veldtocht, die trouwens soms niet te onderscheiden was van een rooftocht. Je eigen groep of natie was dan je god. Dat zit allemaal in dit archetypische verhaal van Abraham en Isaak zoals dit in Genesis 21 wordt verteld. De berg Moria was de voorziene plek voor de slachting. Althans dat dacht Abraham. Op het moment dat hij wil toeslaan – hoe dramatisch wil je het hebben – voorziet de Eeuwige in een dierlijke plaatsvervanger. Het is een niet te overwaarden verhaal om ons als menselijk soort af te halen van het brengen van mensenoffers. Wat Abraham aanzag voor de wil van zijn god, was blijkbaar niet Diens wil. Wie dit verhaal uit de eigen traditie lezen, joden en christenen, zullen daarover zelfkritisch moeten blijven nadenken.

En nu het andere: U hebt natuurlijk al lang door dat Moria slaat op het afgebrande vluchtelingenkamp op Lesbos. Weer worden mensen die juist om een nieuw leven verlegen zijn, afgehouden en afgekneld, waar ook nog een oprukkende pandemie is bijgekomen. In bepaalde en zeer concrete fysieke zin worden mensen geslachtofferd voor onze oppergod 'rijkdom en luxe' die ons heilig is boven alle maten en dus ook de menselijke maat. Europa dat wil staan voor humaniteit helpt haar op deze manier om zeep – het Nederlandse kabinet met zijn koehandel voorop.

Ik moet ook denken aan het indringende gedicht van de Engelse dichter Wilfred Owen (1893 – 1918) dat Benjamin Britten in zijn War-requiem heeft opgenomen. Abraham staat voor de elite van Europa die voor eigen eer en vaderland bereid is gebleken een hele aankomende generatie jongens op te offeren. Owen zelf is enkele dagen, zeven om precies te zijn, voor het einde van de Grote Oorlog gesneuveld, opgeofferd door zijn 'Vader Abraham' die er in zijn moderne Europese gedaante helaas niet van te weerhouden was, maar doorging met moorden.

Wie is de bode Gods die toen en vandaag de waanzinnig geworden 'vader' er wél toe aanzet om Moria het punt te laten zijn waar de grote omkering en opstanding van wanhoop naar hoop, van dood naar leven plaats vindt? De voorzienigheid waar de berg Moria voor staat is gericht op de toekomst van de komende generatie waar ook ter wereld. Zij is een gave Gods en niet een bezit van de 'ouders'.

Uit de Joodse traditie weten wij dat op die plek Moria, waar die uitruil plaats vond, later de stad Jeruzalem is gebouwd, Sion. Maar ja, ook daarbij geldt: we zijn er nog lang niet en met smart kijken wij uit naar het Nieuwe Jeruzalem, de stad van vrede. In Jeruzalem zit het woord 'sjalom'. Die werkelijkheid licht al op in de hoop van velen. Daar zijn de poorten open. De tempel is er niet meer. God is dan alles in allen: liefde die het leven aankan ook met zijn schaduwkant.

Wat zouden we doen zonder dit uitzicht en waar brengt ons dat, nu en hier?

Corona

We zitten nu al weer in de maand met een 'r', september. De hoop was dat de pandemie dan onder controle zou zijn en we weer 'normaal' met elkaar zouden kunnen omgaan. Helaas is dit nog niet het geval. Het zal zeker nog enkele maanden duren totdat er een vaccin is. We moeten afstand blijven houden. We moeten ons blijven onthouden van het zingen in onze diensten. We kunnen elkaar niet spontaan ontmoeten. Aan alles en nog wat moet worden gedacht om het dan toch maar te kunnen laten plaatsvinden en dan altijd in kleine kring. We willen ons daardoor niet laten ontmoedigen. Als kerkenraadsleden zijn we vast besloten om wat we maar kunnen ook te doen. Dan maar kleine bijeenkomsten of telefoontjes of een kaart of een wandeling. Wat mij betreft gaat het pastorale bezoekwerk gewoon door, zij het dat ik voor en na een bezoek mijn handen goed desinfecteer, geen handen schud en de deur zelf achter me dicht trek of maar stevig vooruitloop de kamer in of beter nog, het terras op. Zonder er al te duur over te willen doen. Als gelovige kan ik dat zien als kleine opstandingsstapjes. We houden er wel degelijk rekening mee en houden ons aan de afgesproken beperkingen, maar we leggen ons er niet bij neer.

Diensten

Op zondag 27 september gaat ds. Marjanne Dijk voor. Zij is geestelijk verzorger in het Isalaziekenhuis te Zwolle. Hartelijk welkom!

Dan zijn er vier diensten achter elkaar, waarin ds. Jan de Pagter zal voorgaan met een serie over 'Prediker' of 'Qohelet' zoals het in het Hebreeuws heet met de annotatie dat het iemand is die zijn inzichten heeft opgeschreven met het oog op de gemeenschap (qahal). Het gaat dus om alle zondagen in oktober. Jan mag gedeeltelijk zichzelf welkom heten, want hij is lid van onze Oecumenische Vereniging de Zendingskerk.

Op 1 november ontvangen we heel graag ds. Maas Beitler die in de oogstdienst zal voorgaan. Wat betreft de oogstdienst zal onze taakgroep diaconie in dit nummer aangeven hoe deze met uw hulp erbij voorbereid zal gaan worden. Bij alle technologie mogen we ons er dankbaar van bewust zijn wat er op onze aarde groeit, bloeit en vrucht draagt en dat er een scheppende macht in werkzaam is die in liefde, licht en warmte wil zorgen voor ons allen op een leefbare planeet. Voedsel en klimaat zijn grote thema's in onze tijd, waar we in een oogstdienst bij stil mogen blijven staan.

Welkom u allen die fysiek en ook voor het scherm deze diensten meemaakt.

Extra dank aan de inzet van de cantorijleden die trouw iedere zondag weer achter hun plexiglazen schermen staan en de liederen voor ons zingen. En uiteraard dank aan allen die met onvermoeibare inzet deze diensten onder lastige omstandigheden mogelijk maken voor een prettig en soepel verloop ervan.

*Vrede en alle Goeds,
Ds. Rainer Wahl*

Zin en onzin van het leven

Ruim anderhalf jaar geleden werd ik tegen het weekeinde door de preekvoorzener Fred van Bruxvoort gevraagd om in te vallen voor een zieke predikant. Gelukkig was ik die zondag vrij en ik beloofde hem de dienst te zullen leiden, maar onder voorwaarde dat ik geen nieuwe preek hoefde te maken, daarvoor was de tijd immers te kort. Fred vond het goed en ik koos voor een lezing uit Prediker. Met het boek Job voor mij altijd intrigerende Bijbelse lectuur. Over beide heb ik in mijn laatste gemeente De Ontmoeting te Nunspeet in enkele zomerdiensten een serie preken gehouden.

Na afloop van de dienst vroeg Fred mij of ik nog meer preken over Prediker op de plank had liggen en of ik bereid was die in 2020 een keer achter elkaar te houden. Ja, ik had er destijds een serie van zes gemaakt. Fred vond vier voldoende en na intern beraad vroeg hij of ik de hele maand oktober 2020 Prediker wilde opdienen.

Ik ging dus (lang geleden overigens) akkoord, maar nu is het zo ver. Op 4 oktober beginnen we. Ik wil weer beginnen bij het begin, omdat dat eerste hoofdstuk een soort inleiding is op de rest van het boek: een soort prelude waarbij alle hoofdthema's al worden aangeslagen en daarna elke zondag een hoofdstuk.

Het woord Prediker is van Maarten Luther maar in het Hebreeuws staat er Qohelet. Het betekent zoveel als man van de Qahal = de verzamelde gemeente. Het boekje neemt een bijzondere plaats in in de Hebreeuwse Bijbel. Het heeft de canon gehaald enkel en alleen vanwege het veronderstelde auteurschap van Salomo, maar het is niet van hem, want op taalkundige basis is de oorsprong niet verder terug te voeren dan tot de 3e eeuw voor Chr., zo'n 700 jaar na koning Salomo.

Het behoort tot de Wijsheidsliteratuur in de Bijbel en wordt jaarlijks gelezen tijdens het Loofhuttenfeest. Het Hebreeuws is, net als van het boek Job, lastig en ik kies voor deze diensten de vertaling van Pé Hawinkels (schrijver en germanist) en de priester-monnik Pius Drijvers in een uitgave van begin jaren zeventig.

'Ijdelheid der ijdelheden' oftewel 'lucht en leegte'. De auteur ziet het overal en hij raadt ons aan bij alle gezwoeg en getob, die soms onvermijdelijk lijken, niet te vergeten om van het leven te genieten. Het gaat dan om eten en drinken en seksualiteit, etc. want zegt hij..... 'dat is je deel in het leven!' Veertig keer valt in het boekje het woordje 'God' en dan altijd in verband met genieten, met elkaar delen en leven.

Er zijn niet veel liederen in het Liedboek die passen bij het klimaat van Qohelet, maar ik blijf zoeken. Wel denk ik dat Lied 720 '*Alleen te leven om te zwoegen*' een paar keer op het programma zal staan.

De titel van deze serie diensten heb ik ontleend aan een boek dat prof. dr. van Ruler ooit schreef over Prediker '*Zin en onzin van het leven!*'

Hij was in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw hoogleraar in de systematische theologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht.

*Harderwijk, 11 september 2020,
Jan de Pagter*

Van de scriba

KERK ZIJN IN CORONATIJD (5)

Het gaat goed met het aanmelden voor de kerkdiensten. En het is al een keer voorgekomen dat er iemand teleurgesteld moest worden vanwege het feit dat er geen plaats meer was. Deze mensen staan dan bovenaan de lijst voor de volgende zondag (indien zij dat willen). Op de achterpagina, bij de kerkdiensten, staat hoe u zich aan kunt melden. En hebt u geen e-mail? In dat geval mag u bellen (557492). Wilt u zich wel afmelden wanneer u onverhoopt toch niet kunt komen? En ook van belang: wilt u zich houden aan de regels. Dus niet komen wanneer u zich niet goed voelt, al is het slechts een kleine verkoudheid. En de anderhalve meter afstand. Dat gaat bij het betreden van de kerk over het algemeen goed, maar bij het verlaten wil het soms gebeuren dat de koffiégeur wel heel sterk trekt! Dus ook dan: ANDERHALVE METER!!

De drie leden van de cantorij die op het balkon staan, genieten ervan te mogen zingen. De gemeente mag de liederen meeneuriën. En helaas is er bij het uitkomen van dit nummer van Contact nog niet meer mogelijk. De kerkenraad kiest voor de veilige weg. Onze kerk heeft maar net iets meer dan de 1000 m³ inhoud die als ondergrens voor zingen is vastgesteld. Omdat een groot deel van de kerkgangers behoort tot de risicogroep is het besluit genomen voorlopig door te gaan op de ingeslagen weg.

Het Leerhuis is alweer van start gegaan. Mocht u geen boekje hebben ontvangen via Antenne of het Hervormd Kerkblad dan kunt u een exemplaar meenemen uit de kerk. En wanneer u nog niet naar de kerk komt, maar wel graag een boekje wilt ontvangen, kunt u mij daarover benaderen, dan zoeken we een oplossing zodat u toch kunt zien wat voor een prachtig aanbod er ook dit seizoen weer geboden wordt.

*Vriendelijke groet,
Margot Sants-Kottman*

In memoriam Laurens Zwaan

In de vroege avond van zaterdag 29 augustus overleed Laurens Zwaan. Hij bereikte de leeftijd van 88 jaar.

Aan een boeiend en intensief leven is een einde gekomen. En daarmee verloren wij een uniek mens. Laurens, zoals wij hem mochten kennen: vriendelijk, integer en oprecht.

Hij hield van zijn ambt als predikant. Hij zag dat ambt als een opdracht, als een missie. Hij genoot van het overdragen van kennis, vooral in de ontmoeting van mens tot mens! Het pastoraat lag hem na aan het hart en hij was gelukkig met de waardering die hij ontving.

Ruim 60 jaar waren Mineke en hij getrouwd, mochten zij met elkaar optrekken en waren zij elkaars reisgenoot, door de landen en door de tijd!

"Ik heb", zo zei hij, "een bewogen en intensief leven gehad. Niet altijd gemakkelijk ... maar in alles gezegend!"

Wanneer hij geconfronteerd wordt met de ernst van zijn ziekte, zegt hij: "Nu beseft ik hoe mensen ten prooi kunnen zijn aan wanhoop, eenzaamheid en uitzichtloosheid." Moedig zoekt hij zijn weg en hij aanvaardt ...

Dankbaar voor alle vriendschap en medeleven uit zijn omgeving en vooral vanuit de Zendingskerk. Diep dankbaar voor de nabijheid van Mineke, de kinderen en kleinkinderen.

Op die stralende nazomerdag van 2 september hebben wij hem, vanuit de Zendingskerk, naar zijn laatste rustplaats gebracht op de kleine begraafplaats van de kerk. In de dankdienst voor zijn leven hebben we afscheid van hem genomen, en geluisterd naar de liederen en de lezingen die hij zelf voor zijn dienst heeft aangereikt.

Laurens bleef geloven in het visioen van het Koninkrijk van God, de tekst die zijn rouwkaart vergezelt. En we hebben gelezen de 23^e psalm: het oude lied van Israël. Een psalm van geloof en troost, *The Lord's my shepherd*. Het lied dat de kinderen als familiekoor zo prachtig hebben gespeeld en gezongen.

Psalm 23: een gebed dat mensen in de meest moeilijke omstandigheden moed heeft gegeven om verder te gaan. Mensen die hebben geweten van die ene lichtplek in het donker. Ook Laurens Zwaan. Want, zo eindigt zijn psalm:

In God's house forevermore my dwelling place shall be.

Drs. Netty Eerdmans - Wolleswinkel

Enkele weken voor zijn overlijden ontving de redactie van ds. Zwaan onderstaand dankwoord

Naderend Afscheid

Deze tijd van lijden aan een ernstige ziekte is voor mijn vrouw en mij en voor ons gezin en familie een zeer zware en verdrietige tijd. Maar in alle verdriet en pijn ben ik toch vooral dankbaar. Ik krijg deze maanden tijd om afscheid te nemen: mijn kinderen en kleinkinderen, mijn familie en vrienden maken daar graag en goed gebruik van!

Ik ben hun zeer dankbaar voor hun aandacht en zorg. En ook u als gemeente ben ik zeer dankbaar voor de vele kaarten en brieven die ik bijna dagelijks bij mij in de brievenbus krijg. Daarin vertelt u mij hoezeer u mijn werk als pastor en predikant gewaardeerd hebt. De gehele breedte en lengte van mijn werk dat ik zo graag deed, kwam weer naar voren. Hartelijk dank ik u voorgoede waarderende woorden en uw meeleven met mijn vrouw en mij.

Laten we besluiten met een lied:

***God is getrouw, zijn plannen falen niet.
Hij kiest de zijnen uit, Hij roept die allen.
Die 't heden kent, de toekomst overziet,
laat van zijn woorden geen ter aarde vallen;
en 't werk der eeuwen, dat zijn Geest omspant,
volvoert zijn hand.***

*Met de beste wensen en een hartelijke groet voor u allen,
Laurens Zwaan*

Alles heeft zijn tijd?

Het is warm, het zweet loopt langs mijn rug. Het is 20 augustus. Ik sta in een grote supermarkt om graszaad te kopen om kale plekken in het gazon op te lappen. De vakkenvuller, aan wie ik de weg vraag, vertelt mij dat er geen graszaad meer te koop is, want dat heeft plaatsgemaakt voor kerstballen. Hè, wat? Ja, kerstballen, engelenhaar, pieken en nepsneeuw. Op naar de chef, dat kunnen ze toch niet menen?

"Mevrouw, de consument vraagt erom, daar gaan wij in mee".
Nou, die consument dat ben ik en ik ken persoonlijk niemand in mijn omgeving die half augustus zijn kerstboom wil optuigen. Ik

ken wel ouders die hun kinderen razendsnel langs de chocolade kransjes en pepernoten sleuren om geen gedoe te krijgen.

Ouders die met liefde en geloof in december een adventskalender ophangen en het kerstverhaal proberen te vertellen naar het nu. Ouders die in de adventstijd uitleggen waarom Jezus elk jaar weer geboren wordt en dat wonderen bestaan.

Er zit niks anders op dan met de Bijbel onder de arm naar de supermarktmanager te gaan.
"Mag ik u even spreken? Bent u bekend met de Bijbel?"

Nee, geeft niks hoor, maar ik wil graag even iets voorlezen."

Dit staat in het boek Prediker (is een hoofdstuk van de Bijbel):

*"Er is een tijd om te baren
En een tijd om te sterven.
Een tijd om gras te zaaien
En een tijd om kerstballen te etaleren.
Er is een tijd voor oorlog
En er is een tijd voor vrede".*

Min of meer kort samengevat, versie 2020.

Nu maar kijken wat er gebeurt: gaat de supermarkt over op broodnodige reflectie en kritische zelfanalyse?

Of moeten wij, gelovigen, de advent, de enige echte, dan maar half september laten beginnen, als tegenzet tegen de commercie die de kerst-erotie uitmelkt om te verdienen?

Een paar maanden langer medemenselijkheid en saamhorigheid.

Kerstliederen zingen in de herfst, als deuntjes die je fluit als je bang bent in het donker.

Kerst in tijden van corona; vier maanden langer dan ooit tevoren.

Zou niet eens zo gek zijn.

Ondertussen zit het gazon nog vol kale plekken. Hoewel, alles heeft zijn tijd. Volgend jaar wordt het vast weer lente. Dan gaat het gras groeien.

Titia Dijk-Gilhuis

column@zendingskerk.nl

Archief

Aanwinsten

USB

Martin van Ee bracht mij de usb waarop de acht Diensten in Coronatijd 2020 zijn opgeslagen, waarvoor veel dank aan Martin. De nummers in papiervorm waren al eerder door mij gearchiveerd, een blijvende waardevolle herinnering aan een nare tijd, ook voor de kerk.

Miniatuur-Zendingskerk

Een paar weken geleden schonken wijlen ds. Laurens Zwaan en zijn vrouw Mineke het miniatuurtje van triplex van de Zendingskerk, gemaakt door de tuinman van prof. Kohnstamm (overleden in 1951), aan wie ik in Contact nummer 7 van 2019 aandacht besteedde. Het bouwwerk (21cm. breed, 36 lang, 41 hoog) met een heuse preekstoel vóór in de kerk beschikt zelfs over verlichting! Het miniatuurtje stond vanaf 1998 in huize Zwaan, het gezin is er steeds aan gehecht geweest en was van meet af aan van plan om het over te dragen aan het archief. Ik heb ds. Zwaan en zijn vrouw Mineke bij een bezoekje aan hen bedankt dat zij het bouwwerk nu aan het archief hebben geschonken. Nu moet nog gezocht worden naar een passende plaats, want in een dossiermap past het gebouwtje niet, denk ik.

Hans Grondsma, archiefbeheerder

KERKCAFÉ

Wegens een te gering aantal aanmeldingen is er voorlopig geen kerkcafé. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten en zullen ons weer melden als het kerkcafé kan herstarten.

*Hartelijke groet, namens de Taakgroep Pastoraat
Johan Kriek en Dory Vredenberg*

Kindernevendienst over 'Geloof en Moed'

Op de eerste zondag van september was er weer kindernevendienst. Omdat de eerste zondag van augustus niet was doorgedaan, hebben we de tweede deugd, geloof en moed, doorgeschoven naar september.

Luuk, Ben, Timon, Esmée en Elmar waren aanwezig met Leonard als leiding. We zijn buiten gestart met het lopen over een steiger; eerst met handen, dan zonder handen, vervolgens zonder plank en tenslotte met twee kinderen die elkaar gingen passeren. Voor de een was het alleen maar een leuk verzetje, de ander vond het al een hele uitdaging als hij geen handen mocht gebruiken. We concludeerden dat moed voor iedereen

verschillend is.

Beneden in de kelder hebben we aan de hand van voorbeelden gerangschikt hoeveel moed je nodig had om: op de corona-afdeling van een ziekenhuis te werken, te demonstreren in Wit-Rusland, naar de kerk te gaan, formule 1-coureur te zijn, etc., etc. Ook het bijbelverhaal over Abraham die zijn land verlaat, en de moed die je nodig (gehad) hebt om 50 jaar getrouwd te zijn, werden gerangschikt. Volgens de kinderen is voor een 50-jarig huwelijk veel moed nodig en ze vonden het meer dan terecht dat je dat viert met een taartje.

Bij het bekijken van de rangschikking stelden we dat er een verschil is tussen 'moed' en 'gek'. Een vogelspin op je hand houden is wellicht heel heldhaftig, maar eigenlijk ben je dan gewoon gek. Moed gaat gepaard met iets waar je in gelooft, bijvoorbeeld zieken genezen of het verminderen van onderdrukking. Tegelijkertijd kan geloof ook helpen om moed te geven door te vertrouwen dat het goed komt.

Na deze overdenkingen was het toch echt tijd voor verstoppertje en na afloop nog zo'n overheerlijk gebakje van Jacob en Margot. Op zondag 4 oktober komen we weer bij elkaar.

Leonard Osté

Afsluiting van het driejarige project Bethania in Moldavië.

Sinds 2018 steunen we als Zendingskerk het project van Kerk in Actie in Moldavië: **Kinderen en ouderen worden gezien**. Bethania, partner van Kerk in Actie, verleent hulp aan kwetsbare kinderen en ouderen. Kinderen krijgen hulp bij het huiswerk en psychosociale hulp. Voor ouderen zijn er dagactiviteiten, thuishulp en een warme maaltijd. De coronamaatregelen hebben veel impact op kinderen en ouderen. Hun situatie was al zorgwekkend, maar het leed onder deze groepen is dit jaar snel toegenomen. De dagcentra zijn nu gesloten. De kinderen en ouderen kunnen er niet meer terecht, terwijl ze dit wel heel hard nodig hebben. De politieke partijen bekommeren zich niet of nauwelijks om deze bevolkingsgroepen.

Afgelopen najaar was Igor Kohaniuk, de directeur van Bethania, nog te gast in de Zendingskerk. Wij zouden dit jaar in maart met een groep van Kerk in Actie een reis maken naar Moldavië en Bethania bezoeken. Die reis is door de coronacrisis niet doorgegaan.

Igor ziet nu hoe de coronacrisis kinderen en ouderen, die toch al kwetsbaar waren, extra hard raakt. Maar hij wil ook een ander geluid laten horen. Het is bemoedigend om te zien hoe kerken en vrijwilligersorganisaties, bedrijven en zakenmensen, artsen en ziekenhuizen opstaan om gezinnen in nood te helpen. Ook vanuit Bethania blijven ze hulp bieden. Ze bezorgen voedselpakketten bij ouderen en maken op afstand even een praatje. De docenten van Bethania houden online of via de telefoon contact met de kinderen, helpen hen met schoolwerk en bieden een luisterend oor.

Aan het eind van dit jaar stoppen we dus met inzamelen voor dit project. Begin 2021 hopen we u te informeren over een nieuw project dat we komende twee à drie jaar gaan steunen. Namens de taakgroep diaconie: heel hartelijk dank voor uw bijdragen aan Bethania!

Oogstdienst & Voedselbank 2020

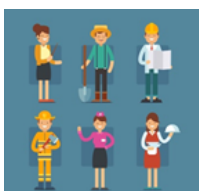
Sinds het Coronaspoek rondwaart zijn er geen levensmiddelen meer ingezameld vanuit de kerken. De voorraden van de Voedselbank dreigen langzamerhand op te raken. Gelukkig komen er bij hen nog steeds donaties binnen, o.a. vanuit het bedrijfsleven en de kerken. Wij willen graag voor de Oogstdienst op 1 november a.s. weer verse producten inzamelen als blijk van onze dank voor het voedsel dat wij dit jaar mochten ontvangen. Wilt u ons helpen?

U kunt uw verse groenten en fruit (graag de langer houdbare producten, dus geen sla of bananen) komen brengen naar de Zendingskerk op zaterdag 31 oktober a.s. vanaf 14 uur tot ongeveer 15.30 uur. Wij zorgen ervoor dat hiervan een mooie compositie wordt gemaakt, die in de Oogstdienst voorin de kerkzaal te bewonderen zal zijn. Op maandag komen vrijwilligers van de Voedselbank de producten ophalen.

*Namens de Voedselbank en de Taakgroep diaconie hartelijk bedankt voor uw medewerking.
Joke Hendriksen-Van den Berg*

HULPDIENST ZENDINGSKERK

Voor praktische hulpvragen kunt u ons bellen, appen of mailen:
Tel. 06 22389790 of hulpdienstzendingskerk@gmail.com
Dit geldt ook voor het aanbieden van hulp!

Diaconale maandcollecten

Oktober

In oktober is de diaconale maandcollecte bestemd voor Stichting MAGO. Mago is een dorpje in het oosten van Kenia. is een land met meer dan 30 miljoen inwoners, liggend aan de kust van Oost Afrika. In het zuiden ligt de badplaats Mombasa, iets meer het binnenland in ligt de hoofdstad Nairobi. Wie iets verder kijkt dan de meest voor de hand liggende toeristentrekpleisters zoals de safariparken en het witte zandstrand van Mombasa, ontdekt dat er in dit land nog meer moois te zien is. Wie bijvoorbeeld naar Kisumu trekt, komt door een prachtig landschap waar de koffiebonen en theeblaadjes op grote velden geteeld worden en waar het Victoriameer zich uitstrekt tussen de heuveltoppen. Toch biedt het mooie landschap geen troost voor de armoede, criminaliteit en prostitutie die ook in dit gedeelte van Kenia aan de orde van de dag zijn. Het inkomen in deze regio is laag en aids en malaria maken veel slachtoffers. Om te voorzien in hun eigen levensonderhoud is het nodig dat de mensen een vak leren, maar meer dan de helft van de kinderen is niet in staat om na de basisschool naar de middelbare school te gaan. De oorzaak hiervan is dat het onderwijs op de basisschool gratis is, maar dat voor een vervolgopleiding betaald moet worden. Voor kinderen die hun ouders verloren hebben door de aidsepideemie of door malaria is dit sowieso niet te betalen. Ook zijn er veel kinderen wier ouders een vervolgopleiding niet kunnen betalen, zij verdienen net genoeg om iedere dag iets te eten te hebben. Om ervoor te zorgen dat in en om Mago, gelegen iets ten noorden van Kisumu, wel een toekomst is voor deze kinderen, is het scholenproject opgepakt. Door middel van donaties aan basis- en middelbare scholen krijgen veel kinderen de mogelijkheid om met minimale middelen onderwijs te volgen. Voor een grote groep kinderen die helemaal niet in staat zijn onderwijs te volgen, is tevens het MAGO POLYTECHNIC SCHOOL PROJECT gestart.

MAGO +
care

Al twee jaar heeft de Zendingskerk het voedselproject van de stichting gesteund. Dit voedselproject houdt in dat de allerarmste kinderen op school een maaltijd krijgen. Maar... door het Covid-19 virus, zijn alle scholen in Kenia gesloten. In ieder geval tot 1 januari 2021. Daarom heeft Stichting Mago besloten om de allerarmste 130 gezinnen in Mago te steunen met een voedselpakket.

En om dat te kunnen doen wordt ook onze hulp gevraagd.

Een voedselpakket geeft een gezin 10 dagen de mogelijkheid om verantwoord te

kunnen eten. We streven ernaar om deze 130 gezinnen elke 14 dagen een pakket te kunnen geven. Een pakket kost € 7,75. Zou het de gemeente van de Zendingkerk lukken om deze 130 gezinnen van een voedselpakket te voorzien? (€ 1007,50!).

Maak uw bijdrage over **op rekeningnummer NL71 INGB 0006 928 325 van de Oecumenische Vereniging van de Zendingkerk o.v.v. diaconale maandcollecte oktober 2020 of op NL 15 RABO 0118172557 t.n.v. Stichting MAGO o.v.v. voedselproject.** Namens de inwoners van Mago en de stichting MAGO "Asante Sana" (=hartelijk dank)

Voor meer informatie:
Gerda Immerzeel
gjimmerzeel@stichtingmago.nl

November

In de maand november is de diaconale maandcollecte bestemd voor een project van Kerk in Actie: **Voorlichting en vaktraining voor Venezolaanse vluchtelingen - Columbia**. Door de politieke en economische crisis in Venezuela steekt iedere dag een groot aantal mensen de grens over naar Colombia op zoek naar bestaanszekerheid. Door deze toestroom van vluchtelingen neemt het risico op seksuele uitbuiting en mensenhandel toe. Met name kinderen en jongeren zijn kwetsbaar. In de noordelijke streek La Guajira biedt partnerorganisatie Renacer hulp aan vluchtelingjongeren en aan jongeren uit de inheemse gemeenschap in La Guajira. Zo biedt Renacer hen hoop op een betere toekomst.

Renacer brengt samen met andere instanties de vluchtelingenstroom in kaart om zo zicht te krijgen op kinderen en jongeren die risico lopen om slachtoffer te worden van seksuele uitbuiting. Het team van Renacer geeft daarnaast voorlichting op scholen in achterstandswijken in de stad Riohacha, om kinderen weerbaar te maken. Ook traint Renacer gezinnen, kerk- en gemeenschapsleiders om uitbuiting van kinderen en jongeren te voorkomen. Het

lezen van de Bijbel speelt in deze trainingen een belangrijke rol.

's Nachts gaan teamleden de straten op, op zoek naar kinderen en jongeren die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld. De teamleden proberen hen te helpen door hun vertrouwen te winnen, een band met hen op te bouwen, hen bij te staan en proberen hen uit te nodigen om naar het opvanghuis te gaan dat Renacer runt. Daar krijgen zij psychosociale en juridische hulp. Jaarlijks worden hier 60 kinderen opgevangen. Renacer begeleidt hen om hun zelfvertrouwen en eigenwaarde terug te krijgen.

Renacer wil vluchtelingen perspectief bieden op werk en inkomen en is een koksschool gestart waar jongeren tot 35 jaar een intensieve opleiding volgen en een erkend diploma halen. In La Guajira groeit het toerisme en daarmee ook de belangstelling voor gastronomie. De opleiding sluit daarbij aan. In 2020 en 2021 wil Renacer in totaal 90 jongeren een koksopleiding aanbieden.

Uw gift geeft kinderen, jongeren en vrouwen in het noorden van Colombia hoop op een betere toekomst. Maak uw bijdrage over **op rekeningnummer NL71 INGB 0006 928 325 van de Oecumenische Vereniging van de Zendingkerk o.v.v. diaconale maandcollecte november 2020 of op NL 89 ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. vluchtelingen Colombia.**

Albert Grit, voorzitter taakgroep Diaconie

KERK EN ISRAËL

JOODS NIEUWJAAR

Op 19 en 20 september viert Gods volk Joods Nieuwjaar, *Rosh Hasjana*. In de maand daarvoor wordt elke ochtend eenmaal op de *sjofar*, de ramshoorn, geblazen. Op de twee dagen van *Rosh Hasjana* klinkt die hoorn maar liefst honderd keer.

Deze klanken zijn een oproep tot inkeer en zelfreflectie. Want Nieuwjaarsdag is tegelijk Oordeelsdag. De eerstvolgende tien dagen tot Grote Verzoendag, *Jom Kipoer*, onderzoekt God de daden van Zijn volk. Gelovige Joden vragen zich af: hebben wij onze roeping waargemaakt, hebben we niemand bewust of onbewust gekwetst?

Tijd van inkeer dus. Tijd om vergeving te vragen aan elkaar en aan God. Tijd om te beloven niet in dezelfde fouten te vervallen. Want wie in Gods gunst mag leven maakt dat zichtbaar in zijn of haar daden. Als op *Jom Kipoer* het 'staan onder Gods oordeel' ten einde is, wordt uit het boek Jona gelezen. Na alle boetedoening en gebeden om genade voor het volk Israël wordt iedereen in de synagoge eraan herinnerd dat alle mensen Gods kinderen zijn, al wonen ze in Nineve. De lezing uit Jona onderstreept dat Israël niet slechts voor zichzelf bidt, maar aan de hele mensheid Gods genade gunt.

Op het kerkelijk leesrooster vinden we op 20 september Jona, gecombineerd met de arbeiders in de wijngaard. Een boze Jona en boze arbeiders kunnen de zon niet bij anderen in het water zien schijnen. 'Gods gunst' is bij hen 'goed recht' geworden.

Hoog tijd om de *sjofar* te blazen om opnieuw uit genade te leren leven.

Louise Katus, naar ds. Bart Gijsbertsen

Gezellig op gepaste afstand

De Parasol is weer open en graag ontmoeten wij u weer voor een praatje, een kop koffie of thee. We hebben de ontvangstruimte kunnen vergroten met een partytent om verantwoord open te zijn. Ook hebben we ons aangepast aan de landelijk voorgeschreven anderhalve meter onderlinge afstand om eventuele besmetting te voorkomen. Op de website kunt u vooraf de bezoekregels lezen. In beperkte mate we zijn weer gestart met activiteiten. Nieuw is de spelletjesmiddag op maandagmiddag. En dan is er de breiochtend op woensdagmorgen. Voor beide hoeft u zich niet van tevoren op te geven. Wees welkom!

Openingstijden: maandagmiddag 14.00 – 16.00 uur; woensdag en vrijdagmorgen 10.00 – 12.00 uur en zondagmiddag 14.00 – 16.00 uur.

De vrijwilligers heten u graag van harte welkom in De Parasol, Oude Telgterweg 203, 3853 PG Ermelo (ingang sportterrein De Zanderij)

Gebruik van e-mailadressen bij de Zendingskerk

Sinds de Corona-uitbraak maken we meer gebruik van digitale middelen. Ook de communicatie gaat steeds meer via de e-mail of Whatsapp. De regelgeving op het vermelden van persoonsgegevens is echter i.v.m. de wet op de privacy steeds strenger geworden. Op de website mogen we geen privégegevens meer plaatsen. Om deze reden hebben we bij de Zendingskerk een aantal eigen emailadressen aangemaakt.

Zo zijn er bijvoorbeeld:

predikant@zendingskerk.nl wordt doorgestuurd naar Rainer Wahl
scriba@zendingskerk.nl wordt doorgestuurd naar Margot Sants en Wilma de Vries
voorzitter@zendingskerk.nl deze wordt doorgestuurd naar Dini van Bruxvoort
redactiecontact@zendingskerk.nl deze wordt doorgestuurd naar de redactie van Contact, enz.

En verder zijn er:

voorzitterstichting@zendingskerk.nl,
koster@zendingskerk.nl, archief@zendingskerk.nl, webmaster@zendingskerk.nl,
diaconie@zendingskerk.nl, liturgie@zendingskerk.nl,
pastoraat@zendingskerk.nl, penningmeester@zendingskerk.nl,
column@zendingskerk.nl, openkerk@zendingskerk.nl
ledenadministrateur@zendingskerk.nl

Webmaster,

Gert-Jan Coenraats

(Vaste indieners van kopij voor Contact kunnen desgewenst het reeds bekende e-mail-adres van de redactie aanhouden, red.)

KERKDIENSTEN

Wanneer u een dienst wilt bijwonen, kunt u zich opgeven op de maandag, dinsdag en woensdag vooraf gaande aan de zondag bij de scriba: scriba@zendingskerk.nl of scriba.zendingskerk@gmail.com. En wanneer u thuis bent, kunt u de dienst volgen via de site van de Zendingskerk: www.zendingskerk.nl
Alle diensten beginnen om 10.00 uur.

Voorgangers

27	september	ds. Marjanne Dijk, Zwolle
04	oktober	ds. Jan de Pagter
11	oktober	ds. Jan de Pagter
18	oktober	ds. Jan de Pagter
25	oktober	ds. Jan de Pagter
01	november	ds. Maas Beitler, Castricum; oogstdienst

Op zondag 4 oktober is er weer kindernevendienst tijdens de gehele kerkdienst. Graag kinderen brengen bij de achterdeur.

Weekcollecten

27 sep	Moldavië; Kinderen en ouderen worden gezien
04 okt	PKN Israël -Leren door ontmoeting en dialoog
11 okt	Kerk in Actie Rwanda -Met zusters werken aan voldoende eten
08 okt	Inloophuis Parasol
25 okt	Kerk in Actie Indonesië -Kerk met vrouwen in de hoofdrol
01 nov	Voedselbank
08 nov	Moldavië; Kinderen en ouderen worden gezien
15 nov	Diaconie Ermelo

TELEFONISCH SPREEKUUR PREDIKANT

Elke dinsdag van 9.00 tot 10.00 uur, tel. 06-27222693.
Schroom niet om er gebruik van te maken.

Het e.v. nummer van Contact verschijnt op vrijdag 6 november.
Kopij hiervoor (in een Word-bestand) dient uiterlijk **maandag 26 oktober** binnen te zijn.